

27.4.2015

B8-0378/2015

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Eiropadomes un Komisijas paziņojumiem,
saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu

par Eiropadomes ārkārtas sanāksmes (2015. gada 23. aprīlī) ziņojumu —
pēdējā laikā notikušās traģēdijas Vidusjūrā un ES migrācijas un patvēruma
politikas nostādnes
(2015/2660(RSP))

***Ska Keller, Judith Sargentini, Bodil Ceballos, Eva Joly, Jean Lambert,
Barbara Lochbihler, Davor Škrlec, Ulrike Lunacek, Josep-Maria
Terricabras, Ernest Urtasun***
Verts/ALE grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par Eiropadomes ārkārtas sanāksmes (2015. gada 23. aprīlī) ziņojumu — pēdējā laikā notikušās traģēdijas Vidusjūrā un ES migrācijas un patvēruma politikas nostādnes (2015/2660(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
 - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju,
 - ņemot vērā 1948. gadā pieņemto Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
 - ņemot vērā 1951. gadā pieņemto Ženēvas konvenciju un tās papildprotokolu,
 - ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 9. oktobra rezolūciju par ES un dalībvalstu pasākumiem Sīrijas konflikta radīto bēgļu plūsmu pārvaldīšanā¹,
 - ņemot vērā 2013. gada 23. oktobra rezolūciju par migrantu plūsmām Vidusjūrā, īpašu uzmanību pievēršot traģiskajiem notikumiem pie Lampedūzas krastiem²,
 - ņemot vērā 2014. gada 17. decembra rezolūciju par ES un dalībvalstu pasākumiem Sīrijas konflikta radīto bēgļu plūsmu pārvaldīšanā³,
 - ņemot vērā desmit punktu rīcības plānu, ko Komisija ierosināja pirms Eiropadomes ārkārtas sanāksmes 2015. gada 23. aprīlī,
 - ņemot vērā paziņojumu, ko pieņēma pēc Eiropadomes 2015. gada 23. aprīļa ārkārtas sanāksmes,
 - ņemot vērā *UNHCR* iniciatīvu attiecībā uz Vidusjūras centrālo daļu un *UNHCR* priekšlikumiem par to, kā novērst patlabanējo un turpmākās patvēruma meklētāju, bēgļu un migrantu ieceļošanas Eiropā;
 - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā 800 cilvēku noslīkšana bija lielākā Vidusjūrā notikusī katastrofa kopš Otrā pasaules kara un tā kā vismaz 1500 migrantu ir miruši kopš 2015. gada sākuma un daudzi citi ir pazuduši bez vēsts;
- B. tā kā pēdējos divdesmit gados jūrā bojā gājušas vismaz 30 000 personas, kas vēlreiz apliecina nepieciešamību dalībvalstīm rīkoties pilnīgi citādi un darīt visu iespējamo, lai glābtu bojāejas briesmās nonākušo cilvēku dzīvības, un uz nepieciešamību ievērot savas

¹ Pieņemtie teksti P7_TA(2013)0414.

² Pieņemtie teksti P7_TA(2013)0448.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2014)0105.

starptautiskās saistības attiecībā uz glābšanu jūrā;

- C. tā kā Itālijas sāktās *Mare Nostrum* patrulēšanas, glābšanas un uzraudzības operācijas, lai pastiprinātu cilvēku glābšanas darbības Vidusjūrā, 364 dienu laikposmā ir izglābusi 150 810 migrantus; tā kā tomēr citas dalībvalstis negribēja atbalstīt Itālijas centienus glābt cilvēkus; tā kā Itālijas valdība tādēļ *Mare Nostrum* izbeidza;
- D. tā kā *Frontex* koordinēto kopīgo operāciju *Triton* pilnībā sāka īstenot 2014. gada 1. novembrī; tā kā šī operācija attiecas tikai uz vienu trešo daļu no *Mare Nostrum* ģeogrāfiskā areāla; tā kā *Triton* darbības zona iesniedzas no Itālijas krasta jūrā tikai 30 jūras jūdzes, savukārt *Mare Nostrum* tika īstenota atklātā jūrā — daudz tuvāk Lībijas krastam; tā kā lielākā daļa bēgļu laivu Lībijas krasta tuvumā nonāk avārijas situācijā; tā kā *Frontex* pilnvaras ir veikt robežuzraudzību un novērst nelegālo migrāciju un tā kā tādēļ tā nevar proaktīvi īstenot meklēšanas un glābšanas operācijas, bet gan tikai izpildīt sekundāru uzdevumu gadījumos, kad kuģis vai laiva ir nonākusi avārijas situācijā; atzīst tomēr to, ka operācijas *Triton* materiālie līdzekļi ir izmantoti meklēšanas un glābšanas pasākumiem, kurus koordinēja Itālijas Meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs;
- E. tā kā iespējas cilvēkiem, kuriem ir nepieciešama aizsardzība, legāli ieceļot Eiropas Savienībā ir ļoti ierobežotas; tā kā 90 % no visiem patvērumu meklētājiem Eiropas Savienībā faktiski iekļūst nelegāli; tā kā Sīrijas kara laikā dramatiski ir samazinājies Sīrijas valstspiederīgajiem piešķirto Šengenas vīzu skaits — no 30 000 2010. gadā līdz gandrīz nevienai 2013. gadā; tā kā humanitāro vīzu lietojums Eiropas Savienībā ir ļoti ierobežots, jo tikai puse no visām dalībvalstīm izsniedz sava veida humanitārās vīzas, kuras parasti piešķir ārkārtas gadījumos; tā kā Parlaments kopumā aizstāvēja aizsargātās iekļūšanas procedūras izmantošanu; tā kā 2014. gada 2. aprīļa rezolūcijā par Stokholmas programmas termiņa vidusposma pārskatīšanu Parlaments jo īpaši aicināja dalībvalstis izmantot pašreizējās Vīzu kodeksa un Šengenas robežu kodeksa normas, saskaņā ar kurām var atļaut humanitāro vīzu izdošanu¹;
- F. tā kā Sīrijas kaimiņvalstis saskaņā ar *UNHCR* aplēsēm pie sevis ir izmitinājušas aptuveni 3,9 miljonus bēgļu; tā kā ES dalībvalstis, īstenojot *UNHCR* pārvietošanas programmu, ir pieņēmušas tikai 37 000 Sīrijas bēgļu, ņemot vērā, ka *UNHCR* prasa pārvietot 10 % Sīrijas bēgļu (370 000) un steidzami meklēt vismaz 130 000 noņemšanas vietas bēgļiem, kuriem ir nepieciešama īpaša aizsardzība; tā kā vismaz puse no dalībvalstīm (13) līdz šim nav uzņēmušas nevienu bēgļu;
- G. tā kā ES un dalībvalstis efektīvi veicina noziedzīgo un bīstamo cilvēku tirdzniecības uzņēmējdarbību, ceļot žogus un palielinot savu ārējo robežu „hermetizāciju” pret nelegālo migrāciju, liedzot legālas ieceļošanas iespējas;
- H. tā kā dalībvalstis ir pieprasījušas visos līmeņos īstenot ciešāku politisko sadarbību ar Āfrikas partneriem, lai novērstu nelegālās imigrācijas cēloņus un apkarotu cilvēku tirdzniecību un pārvadāšanu; tā kā 2015. gada 12. marta Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmes ietvaros Francijas, Vācijas un Spānijas iekšlietu ministri tikās ar Komisiju un apsprieda Itālijas iekšlietu ministra *Angelino Alfano* priekšlikumu nolīgt tādas valstis kā Ēģipte un Tunisija, kas veiktu meklēšanas un glābšanas operācijas un ES jūras robežu

¹ Pieņemtie teksti P7_TA(2014)0276.

uzraudzību un tad izglābtos migrantus nogādātu savā krastā; tā kā šā priekšlikuma mērķis ir radīt reāli atturošu ietekmi, lai mazāk migrantu būtu gatavi pakļaut sevi nāves riskam ar mērķi sasniegt Eiropas krastus; tā kā iekšlietu ministri apspriež arī iespējas Ziemeļāfrikā izveidot bēgļu nometnes un iespējas patvēruma pieteikumus izskatīt šajās nometnēs;

- I. tā kā *Eurostat* dati liecina par to, ka trīs ceturtdaļas no visiem bēgļiem uzņem tikai piecas dalībvalstis, un tā kā tādas valstis kā Itālija, Grieķija un Malta ir gandrīz izsmēlušas savas uzņemšanas jaudas,
 1. ņemot vērā aizvien lielāko jūrā un uz ES sauszemes robežām bojāgājušo cilvēku skaitu, steidzamā kārtā prasa, lai radikāli tiktu mainītas ES patvēruma meklētāju politikas prioritārās nostādnes nolūkā novērst turpmākos nāves gadījumus, nodrošinātas drošas un tiesiskas iespējas ieceļot Eiropas Savienībā personām, kuras lūdz aizsardzību, uz Savienības ārējām robežām joprojām īstenot tiesības uz spontāna patvēruma pieteikuma iesniegšanu un nostiprināt solidaritāti un kopīgu atbildību par patvēruma meklētājiem Savienībā;
 2. ir vīlies par tās migrācijai veltītās ārkārtas sanāksmes iznākumu, kuru 2015. gada 23. aprīlī rīkoja Eiropadome, un pauž dziļu nožēlu par valstu un valdību vadītāju nespēju vienoties par pasākumiem, ar kuriem efektīvi varētu novērst Vidusjūras krīzes pamatcēloņus un nepieļaut turpmākās katastrofas;
 3. pieņem zināšanai aicinājumu steidzami pastiprināt ES *Triton* operāciju īstenošanu, trīskāršojot 2015. gadam un 2016. gadam paredzēto finansējumu un tādējādi Vidusjūrā jūtamāku padarot tādu kuģu klātbūtni, kas varētu piedalīties meklēšanas un glābšanas operācijās; prasa, lai šis palielinājums tiktu paredzēts tikai meklēšanas un glābšanas operācijām, lai glābtu dzīvības; tomēr atgādina par *Frontex* ierobežotajām pilnvarām, saskaņā ar kurām robežuzraudzība ir svarīgāka kā meklēšanas un glābšanas operācijas, un pauž dziļu nožēlu par to, ka dalībvalstis nevarēja vienoties par *Triton* operācijas darbības zonas paplašināšanu, to pietuvinot apgabalam, kurā lielākā daļa laivu praksē nonāk avārijas situācijā; tādēļ prasa, lai dalībvalstis steidzami grozītu *Triton* operācijas darbības plānu nolūkā šo operāciju īstenot arī atklātā jūrā un tajā iekļaut meklēšanu un glābšanu;
 4. prasa, lai tiktu veikta visaptveroša un pastāvīga Eiropas humanitārās glābšanas operācija, kura tāpat kā *Mare Nostrum* tiktu īstenota atklātā jūrā un kuru finansētu un apgādātu ar iekārtām un materiālajiem līdzekļiem visas dalībvalstis; mudina ES šo operāciju līdzfinansēt un brīdina Padomi un Komisiju, ka Parlaments varētu balsot pret 2016. gada budžetu, ja meklēšanai un glābšanai netiks atvēlēti nekādi līdzekļi;
 5. pauž nožēlu par to, ka Eiropadomes paziņojums nesatur nevienu būtisku priekšlikumu, kā patvēruma meklētājiem un migrantiem nodrošināt drošu un legālu iespēju ieceļot Eiropas Savienībā;
 6. mudina dalībvalstis pašreizējās sarunās par Vīzu kodeksu atturēties no stingru kopīgo noteikumu par humanitārajām vīzām bloķēšanas; aicina dalībvalstis pilnībā izmantot esošās iespējas izsniegt humanitārās vīzas savās vēstniecībās un konsulātos, lai personas, kurām nepieciešama aizsardzība, varētu droši ieceļot Eiropas Savienībā ar

vilcienu vai ar lidmašīnu, nevis apdraudēt savas dzīvības kuģošanai jūrā nepiemērotās laivās;

7. prasa, lai nekavējoties tiktu atceltas Sīrijas bēgļiem izvirzītās vīzu prasības; aicina dalībvalstis un Komisiju nopietni apsvērt iespēju piemērot Pagaidu aizsardzības direktīvu; norāda, ka gadījumā, ja ES atsauktos uz šo direktīvu attiecībā uz Sīriju, visi sīrieši uz visu aizsardzības periodu varētu saņemt uzturēšanās atļaujas, ar ko viņiem tiktu piešķirta arī darba atļauja un iespējas saņemt mājokli un medicīnisko aprūpi; uzsver, ka šāds mehānisms varētu mudināt dalībvalstis atbalsta saņēmējus pārvietot no citas dalībvalsts, kurā uzņemšanas jauda ir izsmelta; atgādina, ka Parlaments jau 2013. gadā prasīja izmantot Pagaidu aizsardzības direktīvu, lai novērstu Sīrijas krīzi;
8. atzinīgi vērtē paredzēto pārvietošanas visā Eiropas Savienībā izmēģinājuma projektu (papildus atsevišķu dalībvalstu veiktajai pārvietošanai); tomēr pauž nožēlu par pieticīgo mērķi izmitināt tikai 5000 Sīrijas bēgļu; atgādina, ka *UNHCR* patlaban meklē 130 000 noņemšanas vietas, kas ir tikai minimums; cieši piekrodina dalībvalstīm piedāvāt noņemšanas vietas, jo sevišķi tām dalībvalstīm, kuras pārvietošanu līdz šim nav atbalstījušas vispār; prasa, lai Komisija izteiktu priekšlikumus attiecībā uz Eiropas pārvietošanas programmu, nosakot obligātas saistības dalībvalstīm uzņemt bēgļus saskaņā ar taisnīgas sadales risinājumu, kurā būtu ņemts vērā iedzīvotāju skaits un ekonomiskie rādītāji, un jau uzņemto bēgļu skaits;
9. aicina dalībvalstis pilnībā izmantot papildu iespējas nodrošināt drošu un legālu iekļūšanu Eiropas Savienībā, piemēram, paplašināta ģimenes atkalapvienošanās, privātas sponsorēšanas programmas un pētījumu un darbaspēka migrācijas shēmas, lai cilvēki, kuriem vajadzīga starptautiska palīdzība, varētu droši nokļūt Eiropā, nebūdami spiesti izmantot noziedzīgus pārvadātājus un veikt bīstamo un nelegālo robežšķēršošanu un braucienu pa jūru;
10. aicina dalībvalstis par prioritāru uzskatīt bēgļu un migrantu drošu un legālu ieceļošanu un ES finansējumu, kas paredzēts migrāciju ierobežojošiem pasākumiem, piemēram, žogu celšanai un uzturēšanās centriem, novirzīt iepriekš minētajiem mērķiem;
11. ir dziļi nobažījies par to, kā norit sadarbība ar trešām valstīm, ko Eiropadome paredzēja, lai novērstu nelegālo migrāciju uz Eiropu;
12. aicina Komisiju un dalībvalstis nekavējoties apturēt sadarbību nelegālās migrācijas novēršanas un robežkontroles uzlabošanas jomā ar tādām valstīm kā Eritreja un Ēģipte, kuras faktiski atsakās no bēgļiem, un pārtraukt jebkādu finansiālo palīdzību šādiem režīmiem, ņemot vērā ANO un NVO ziņojumus par cilvēktiesību pārkāpumiem; prasa, lai Hartūmas procesu aizstātu process, kura pamatā būtu cilvēktiesību pilnīga ievērošana un kurā galvenā vērtība būtu pievērsta dzīves apstākļu uzlabošanai, tādējādi novēršot migrācijas pamatcēloņus;
13. aicina Komisiju pārskatīt visas politikas nozares, kurām ir ārējas sekas, piemēram, attiecībā uz tirdzniecību, zivsaimniecību un lauksaimniecību, novēršot imigrāciju uz Eiropu plūsmu strukturālos cēloņus un ievērojot LESD 208. pantu;
14. noraida dalībvalstu izteiktos priekšlikumus trešās valstīs izveidot Eiropas patvēruma

centrus un Ziemeļāfrikas valstis iesaistīt Eiropas meklēšanas un glābšanas operācijās, lai pārtvertu bēgļus un atgrieztu tos atpakaļ Āfrikas krastā; aicina Komisiju Parlamentam šajā sakarībā sniegt šo priekšlikumu atbilstības starptautiskām saistībām izvērtējumu, jo īpaši atbilstības Ženēvas konvencijai izvērtējumu, kā arī šo priekšlikumu visu īstenošanas praktisko un juridisko šķēršļu izvērtējumu;

15. noraida Eiropadomes ierosināto ideju civilās un militārās operācijas, kuras veic kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) ietvaros, saistīt ar migrācijas politikas nostādņēm; noraida arī dzināmo ideju nekavējoties sākt KDAP operāciju, lai pielietotu militāru spēku pret nelegālo pārvadātāju izmantotajiem kuģiem; aicina Eiropadomi un priekšsēdētāja vietnieku un augsto pārstāvi vispirms iesniegt politisku koncepciju, kurā cita starpā būtu paskaidrots, kā nodrošināt atbilstību Ziemeļāfrikas valstu likumiem un Eiropas un starptautiskajām tiesībām un normām, lai pilnībā tiktu ievērota ANO harta un tiktu novērsts jebkāds kaitējums civiliedzīvotājiem vai piekrastes infrastruktūrai;
16. tādā pat mērā noraida plānu saistīt robežkontroli un Tunisijā, Ēģiptē, Sudānā, Mali un Nigērā īstenoto uzraudzību ar KDAP misijām, jo lielākajai daļai šo misiju ir ļoti specializētas pilnvaras, proti, nestabilajās valstīs galvenokārt uzlabot drošību un sekmēt Āfrikas un starptautisko organizāciju, piemēram, AS un ANO, īstenotos miera uzturēšanas centienus; uzskata, ka ES par prioritāti būtu jāuzskata tādu konfliktu atrisināšana, kas izraisa migrācijas plūsmas, nevis par galveno jāuzskata atturēšana un seku pārvarēšana;
17. uzsver, ka saskaņā ar Lisabonas līgumu un tā 43. pantu ES, īstenojot KDAP, varētu izmantot savu dalībvalstu kuģniecības jaudas nolūkā pastiprināt pūliņus, Vidusjūrā veicot humanitāros un glābšanas uzdevumus;
18. aicina augsto pārstāvi izmantot pieejamās diplomātiskos un ārējo attiecību instrumentus, lai novērstu tādu politisko krīžu un bruņoto konfliktu pamatcēloņus, kuru dēļ miljoniem cilvēku ir jāpamet dzīvesvietas;
19. pieņem zināšanai prasību rīkoties ātri, lai apkarotu nelegālos pārvadājumus, kā tas ir prasīts starptautiskajās tiesībās; tomēr šajā sakarībā aicina dalībvalstis nelegālos pārvadājumus galvenokārt apkarot, sadarbojoties ar *Europol*, *Frontex*, Eiropas Patvēruma atbalsta biroju (ESAO) un *Eurojust*; atgādina, ka nelegālo pārvadātāju apkarošana būs efektīva tikai tad, ja tiks rastas drošas un legālas ieceļošanas iespējas un tādējādi viņu noziedzīgais un nežēlīgais rūpals zaudēs ekonomisko jēgu;
20. aicina ES un dalībvalstis grozīt vai pārskatīt visus tiesību aktus, kuros paredzētas sankcijas cilvēkiem, kas sniedz palīdzību jūrā nelaimē nonākušiem migrantiem; prasa Komisijai pārskatīt Padomes Direktīvu 2002/90/EK, kurā būtu noteiktas sankcijas par nelikumīgas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās veicināšanu, lai skaidri noteiktu, ka humanitārās palīdzības sniegšana migrantiem, kas jūrā nonākuši nelaimē, ir vērtējama atzinīgi, un ka tā nav rīcība, par kuru vispār būtu piemērojamas jebkāda veida sankcijas;
21. pauž vilšanos par to, ka Eiropadome nevarēja vienoties par programmu attiecībā uz bēgļu pārcelšanu no dalībvalstīm, kuru uzņemšanas jaudas ir gandrīz izsmeltas, piemēram, no Itālijas, Grieķijas, Maltas, uz citām dalībvalstīm, kuras tik lielā mērā nesaskaras ar ieceļojušiem bēgļiem un migrantiem; nosoda daudzu dalībvalstu

nevēlēšanos uzņemt kopīgo atbildību par bēgļiem, izmitinot pie sevis bēgļus no citām ES valstīm, un steidzami mudina Komisiju un dalībvalstis par šo jautājumu iesniegt vērienīgu priekšlikumu, pamatojoties uz Dublinas regulas 33. un 36. panta burtu un garu;

22. pieņem zināšanai Dublinas regulas 2016. gadā paredzēto pārskatīšanu un migrācijas un iekšlietu komisāra paziņojumu, ka Dublinas sistēma tiks pārskatīta jau šogad; aicina Komisiju noskaidrot pašreiz spēkā esošās Dublinas sistēmas alternatīvas, kas būtu taisnīgākas gan no dalībvalstu, gan patvēruma meklētāju viedokļa; iesaka, lai sistēmā, saskaņā ar kuru patvēruma meklētāji varētu pieprasīt patvērumu dalībvalstī, ar kuru viņus jau saista ģimenes saites, kopienas sakari vai labāka darba izredzes, būtu paredzētas ievērojami labākas integrācijas iespējas; papildus tam šāda sistēma ļoti samazinātu nelegālo sekundāro pārvietošanos Eiropas Savienībā un vajadzību veikt piespiedu pasākumus, piemēram, patvēruma meklētāju aizturēšanu nolūkā viņus pārvietot atpakaļ uz atbildīgo dalībvalsti; papildus tam iesaka sadales risinājumu, ko varētu izmantot, lai izstrādātu dalībvalstu finansiālā ieguldījuma taisnīgu dalījumu un piešķirtu patvēruma meklētājus, kuriem nav pārliecinošu iemeslu izvēlēties to vai citu dalībvalsti; turklāt aicina Komisiju iesniegt priekšlikumus atļaut labvēlīgo lēmumu par patvēruma piešķiršanu abpusēju atzīšanu un starptautiskās aizsardzības statusa ievērošanu visā ES teritorijā;
23. prasa, lai dalībvalstis pagaidām efektīvi pilnībā izmantotu Dublinas regulā paredzētās iespējas apliecināt solidaritāti, tostarp normu par ģimenes atkalapvienošanos un nepilngadīgajiem bez pavadības un normu par konfidencialitāti;
24. atzinīgi vērtē prasību visām iesaistītām dalībvalstīm strauji un pilnībā transponēt un efektīvi īstenot kopējo Eiropas patvēruma sistēmu (KEPS);
25. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Komisijas priekšsēdētājam, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei un ES augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, kā arī dalībvalstu parlamentu priekšsēdētājiem.